

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

13 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți Elena Lisnic, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 octombrie 2018, în cauza penală, în privința lui

Bujor Oleg XXXXX, născut la XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 11.04.2017 până la 26.07.2018;

Instanța de apel de la 03.09.2018 până la 24.10.2018;

Instanța de recurs de la 11.01.2019 până la 13.03.2019.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Central din 26 iulie 2018, inculpatul Oleg Bujor a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 luni.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite inculpatului a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 an.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, inculpatul Oleg Bujor, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzându-le urmările și admitându-le în mod conștient, în noaptea spre 24.02.2017 în intervalul orelor 01:00-02:00, aflându-se în gospodăria comună cu fosta soție Victoria Bujor din XXXXX, în timpul unui conflict, intenționat, cu scopul de a-i cauza leziuni corporale, a maltratată-o, cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 40A din 14.03.2017, leziuni corporale sub formă de edem a țesuturilor moi a capului, artrită traumatică temporo-mandibulară bilateral însoțite de comoție cerebrală, ce s-au produs prin mecanism de lovire cu obiect contondent calificându-se ca ușoare, cu dereglarea sănătății de scurtă durată, acțiuni ce au fost încadrate la art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, cu indicii calificativi „*violența în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestate prin*

maltratare, acțiuni violente, soldate cu vătămarea ușoară a integrității corporale și a sănătății".

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie aplicată închisoare pe termen de 1 an, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu încasarea în beneficiul statului din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă de 328 lei, pentru efectuarea expertizelor medico-legale, invocând gravitatea faptelor comise și urmările prejudiciabile survenite, personalitatea infractorului, faptul că nu și-a recunoscut vinovăția și nu a manifestat căință sinceră.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 octombrie 2018, a fost respins apelul declarat, ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea deciziei instanța de apel a conchis că, instanța de fond corect și motivat a ajuns la concluzia de condamnare a inculpatului și suspendarea condiționată a executării pedepsei penale, printr-o cercetare amplă a probelor administrate de către organul de urmărire penală, cărora li s-a dat o apreciere obiectivă din punct de vedere al pertinenței, utilității, veridicității, concludenței și coroborării reciproce.

Cu referire la alegațiile procurorului precum că, instanța de fond a aplicat o pedeapsă prea blândă inculpatului, instanța de apel le-a respins ca fiind nefondate, indicând că instanța a ținut cont în deplină măsură de principiului individualizării pedepsei penale, reieșind din caracterul și gradul prejudiciabil al faptelor comise și pericolul lor social în raport cu persoana vinovată și circumstanțele cauzei ce-i atenuază sau agravează răspunderea penală.

Astfel, constatând ca fiind dovedită fapta penală săvârșită de către inculpatul Oleg Bujor, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de fond a dat deplină eficiență dispozițiilor art. 61; 75; 76 Cod penal, ce determină scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale, reeducarea făptuitorului și prevenirea săvârșirii de el pe viitor a altor fapte penale, ținând cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale reieșind din caracterul prejudiciabil a infracțiunii săvârșite, personalitatea făptuitorului care este la prima abatere de lege caracterizându-se satisfăcător de către primarul XXXXX, precizându-se manifestarea de către inculpat a unui comportament adecvat, nereprezentând pericol pentru societate, având la întreținere un copil minor, ce și-a expus dorința de a rămâne cu tatăl său, celălalt copil rămânând cu mama victimei ce muncește peste hotarele țării, fiind în relații amicale cu consătenii.

Drept rezultat, instanța de apel a ajuns la concluzia că, instanța de fond corect a apreciat posibilitatea aplicării în privința inculpatului a dispozițiilor art. 90 Cod

penal, dispunând executarea condiționată a pedepsei penale, cu stabilirea perioadei de probațiune pentru corectare, or, prin cele reținute mai sus, instanța a indicat temeiurile care fundamentează proporționalitatea între scopul reeducării infractorului, prin caracterul retributiv al pedepsei aplicate și așteptările societății față de actul de justiție realizat sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate.

Cu referire la solicitarea procurorului de a încasa de la inculpat cheltuielile judiciare în sumă de 328 lei pentru efectuarea expertizelor medico-legale cu întocmirea rapoartelor în acest sens, instanța de apel a respins-o ca fiind neîntemeiată, or, statului îi revine obligația pozitivă, în sensul art. 6 par. 2 a Convenției, prin intermediul organului de urmărire penală de a demonstra conform prevederilor art. art. 24 și 56 Cod de procedură penală vinovăția persoanei, fiindu-i atribuită în sensul art. 96 - 97 Cod de procedură penală sarcina probațiunii, persoana acuzată de un delict beneficiind de „prezumția nevinovăției”, stipulată la art. 8 Cod de procedură penală, fiind liberată de obligația de a-și demonstra nevinovăția.

Astfel, instanța de apel ținând cont de faptul că, rapoartele de expertiză medico-legală nr. 37A din 07.03.2017 și 40A din 14.03.2017 (f.d. 44; 49) au fost utilizat în sensul art. 93 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, în calitate de probe în vederea condamnării lui Bujor Oleg, a conchis ca fiind nefondată solicitarea apelantului privind încasarea de la el a costului expertizelor supra menționate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, cu remiterea cauzei spre rejudecare de către aceeași instanță de apel într-un alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale, procurorul indică motive similare cu cele din cererea de apel, și anume instanța eronat i-a aplicat inculpatului prevederile art. 90 Cod penal prin care a suspendat condiționat executarea pedepsei penale și neîntemeiat a respins solicitarea de a încasa din contul inculpatului în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 328 lei.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului respectiv pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că, acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.

Potrivit textului recursului, procurorul invocă ca temeiuri de casare a deciziei instanței de apel pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar, ori instanța a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că, acestea nu coroborează cu materialele cauzei și sunt invocate neîntemeiat de titular, reieșind din raționamentele ce urmează.

Autorul recursului consideră că, instanța de apel eronat a respins solicitarea acuzării de a dispune încasarea de la inculpat în bugetul statului a cheltuielilor judiciare cu privire la efectuarea a două rapoarte de expertiză judiciară în sumă de 328 lei, deoarece statul nu este obligat să suporte aceste cheltuieli.

Astfel, Colegiul penal atestă că, instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluționarea chestiunii legate de cheltuielile judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, respectivele cheltuieli urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele

jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „*instanței*”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

De asemenea, Colegiul penal ține să remarce că, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2), instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

În această ordine de idei, instanța de recurs ordinar susține poziția instanței de apel care corect a respins ca fiind neîntemeiată solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în suma de 328 lei, cheltuieli care au fost suportate pentru efectuarea raportului de constatare nr. 37A din 07 martie 2017 și raportul de expertiză judiciară nr. 40A din 14.03.2017.

Cu referire la alegațiile procurorului precum că, instanța de apel a aplicat inculpatului pedeapsa individualizată contrar prevederilor legale, Colegiul penal menționează că, împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4.1. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material.

În situația în care conform rechizitoriului circumstanțe agravante pentru inculpat nu au fost stabilite, just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 61, 75, 90 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

La stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (4.1. din decizie).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de către recurent că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că a fost aplicată inculpatului pedeapsa individualizată conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat. Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți Elena Lisnic, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 octombrie 2018, în cauza penală, în privința lui Bujor Oleg XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **10 aprilie 2019**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan